

Előfizetési díj:

Negyedévre... 2 kor.
Félévre... 4 kor.
Egész évre... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

V., Váci körút 78. sz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekujv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi minister ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországon összes tanintézeteknek.

A szabadgyakorlatok tornaversenyünkön.

Az ifjusági tornaversenyeket mindenki úgy tekinti, mint a tornatanítás eredményének bemutatását, melyből az ahhoz értők megítélhetik az iskolák, a tornatanárok munkásságát. Így fogták fel a dolgot az utóbbi tornaversenyünket valóban rokonszenvesen méltató napilapjaink is. Mi azonban tegyük hozzá, hogy maga igazában az egyes iskolák munkásságát nem, csak az általános tanítási eredményt lehet a versenyekből megítélni. De az általános haladásra is a mai rendszer mellett főképp csak az egyéni versenyek eredményéből és a szabadgyakorlatokból következtethetünk. Lássuk, mily haladást tettek iskoláink a szabadgyakorlatok terén?

Az összes tanulók által bemutatott bot-szabadgyakorlatok tetszetős voltak mellett nem voltak nehezek, de könnyűeknek sem mondhatók. Összeállításuk rendkívül ügyes volt, mert csaknem minden szép mozdulatot bemutatott. A kivitelt illetőleg már a próbán, két iskolát kivéve, a legszebben ment a dolog, a versenyen meg a nehéz fedezéstől eltekintve, gyönyörűen sikerültek a gyakorlatok. Ugyde azt mondhatná valaki, hogy hisz a szabadgyakorlatok eddig is minden versenyen sikerültek, s így ebből mire

sem lehet következtetni. Ez csak részben igaz, mert biz sok versenyen, főleg kerületin, láthatunk hibákat, meg az eddigi gyakorlatok sohasem voltak oly próbára tevők, mint az ideiek. De azért mi sem akarunk többre következtetni e gyakorlatokból, mint arra, hogy az ország versenyre jött mindenik iskolájában olyan tornatanár van, ki a szabadgyakorlatok tanításához ért s a tanulók a legnehezebb gyakorlatokra is betaníthatók. Ebből ismét arra következtetünk, hogy amitől az első tornaversenyeken sokan féltek, hogy az egyéni versenyek a tornázást háttérbe szorítják, nem következett be.

Itt kell megemlítenünk, hogy a szabadgyakorlatokhoz felállás, a felvonulás arról győzhetek meg mindenkit, hogy tanulóink katonásan járni, igazodni is tudnak. Ez is szép eredmény! Emlékezzünk csak vissza első versenyeinke, mikor alig pár iskola tudott a zene ütemére lépkedni. Mindezeknél azonban sokkal nagyobb, szinte csodálatos haladást tüntettek fel iskoláink a szerekekkel végzett szabadgyakorlatokban, melyeket minden iskola maga választott és állított egybe. Nagyon emlékünken van az első versenyeken Oláh Miklós tornatanárnak szarvasi gymnasiumi tanítványával bemutatott remek fűzérei, melyeknek eredetisége, remek kivitele

elragadták úgy a közönséget, mint a tornatanárokat. Most pedig azt mondhatjuk, hogy 20-30 iskola érte el az először a szarvasiaktól bemutatott tökélyt. A szarvasiak most is kitétek magukért s jeles tanáruk ismét új dolgokkal állt elő, de biz nyomukban vannak már a többi iskolák is, mi Oláh Miklósnak, nálunk a füzérek megkedveltetőjének bizonynyal a legnagyobb öröme. Emlékezzünk meg itt még a torna reform egyik lelkes munkásáról, bld. Klamarik Jánosról, ki akkor a középiskolai ügyosztály vezetője volt, s minden torna-gyűlésen részt vett. Egy ily gyűlésen, mikor a tanterv módosításáról volt szó, a szabadgyakorlatoknál azt mondotta, hogy nem szereti a tárgyaltalan mozdulatokat, nem szereti a karok levegőbe lökdösését, hanem botot, buzogányt kell a gyerek kezébe adni, hogy azzal végezzen értelmes mozgásokat. Örömmel láthattuk, hogy az elv győzedelmeskedett, mert az iskolák növendékei a sokszor rendkívül nehéz és összetett gyakorlatokat kedvvel végezték. Sőt a magyar leleményességnek számtalan jelét láttuk, mert a gyakorlatoknak legtöbbje sohasem látott egybeállításuk voltak, még a kézi szerek is a tornatanárok találmányai. A legközelebbi tornaversenyen már nem is kérünk többet, mert itt is igaz, hogy a sok megárt, sőt szeretjük hinni, hogy e nehéz, sokszor inkább fejtörő gyakorlatok csakis ünnepi bemutatásra gyakoroltatnak, mert az osztálytanításra nem valók. Azonban az ezutáni tornaversenyeken örömmel látnók a zürzavaros, bár így is remek kép helyett, ha valami rendszer érezhetőbbé, áttekinthetőbbé tenné a mutatványokat. Például egy zene ütemeire, vagy ugyanegy jelzésre végeznék az összes iskolák egyenlő csapatokban a különféle gyakorlatokat.

Az ily látványosság számba menő mutatványoknál nem kell az idővel sem fukarkodni, mert a közönség egy félóráig nézve sem unhatja meg, mert ahová csak néz, mindig mást lát. Már pedig a mostani verseny meggyőzött mindenkit, hogy ezután a közönség tizezreire számíthatunk, csak legyen hová elhelyezni.

A szabadgyakorlatok kiviteléből bátran mondhatjuk, hogy a rendszeres tornaoktatás nem szenvedett, mikor iskoláinkba sikerrel be-

vezettük a szabadtéri gyakorlatokat, ez pedig a legkevésbé várt szép eredmény, melyért tornatanárainkat illeti a legtöbb elismerés.

A szászok tornaünnepé Nagy-Szebenben.

A nemzetiségek nagyszebeni ünnepnapjain a szászok tornászünnepélyt rendeztek m. hó 27-én, melyen sok ezer tornász, férfiak, nők vegyesen vettek részt, egyidejűleg tornaversenyek is voltak.

Az ünnep, mely a nagy katonai gyakorlótéren tartatott meg, istentisztelettel vette kezdetét, mely a szabad ég alatt folyt le; mise alatt a szentbeszédet Schuster Ágoston nagyszebeni városi lelkész tartotta a parancsnoki hidról. Mise után kezdődtek a versenyek, melyen a legtöbb erőpontot dr. Dahinten Ernő (Besztercze) ért el; kivüle kitüntek még Bonfert Tamás (Nagydisznód) és Limbesan Demeter (Medgyes). Volt síkfutás, magasugras, kötélhuzás, diszkoszdobás stb.

A tulajdonképeni tornászünnep délután 2 órakor vette kezdetét. Közel és távolról sok száz ember vett részt az ünnepen; ott volt a nagyszebeniek válogatott csapata, a medgyesiek, a beszterczeiek, segesváriak csapata, jöttek továbbá Kiscsür, Szt.-Ágotha, Szászujszalu, Nagydisznód, Szt.-Erzsébet, Kistorony stb. községekből is tornászok, úgy hogy 37 községből körülbelül 3000 ember vett részt az ünnepségeken, ifjak és leányok vegyesen. Már maga a menet is, midőn a tornászok kivonultak, festői képet nyújtott; a különböző vidékek ifjusága majdnem mindannyian szász nemzeti viseletben és mégis a vidékek szerint különböző összeállítású és különböző színű ruhák remek szép egymásutánban következtek. Szinte végnélküli volt a sor, míg az elvonulás tartott.

Körülbelül 3 órára élénk dobpergés mellett felállottak a csapatok és megkezdették Schneider tornatanítóknak, a medgyesi csapat vezetőjének vezényszavai mellett a csapatgyakorlatokat. Gyönyörű volt az idő és a tornászokon kívül vendég és nézőközönség is volt legalább 5000-nyi ember künn a gyakorlótéren.

Persze kezdetben nehézkesen mentek a gyakorlatok, a begyakorlottság hiánya, a nehéz népies viselet, — majdnem mindegyikük nehéz csizmát viselt — mindez persze egy kissé ártott a gyakorlatok szigorú praecizitásának, de meg főként: hiszen nők is voltak a csoportok között, lehetséges volt-e vajon a csapatgyakorlatokban szigorú korrektséget kívánni. Ám mégis szépnek volt mondható az ünnepség lefolyása. Szinte megremegett a föld, mikor egyszerre dobbant a sok ezer izmos láb, de meg aztán lassanként elmaradtak a gyengébbek, előjöttek az egyes csoportokból az ügyesebbek és az, amit egyesek a szergyakorlatok alkalmával produkáltak, már igazan csodálatra méltó látvány volt;

akárhány közülök bátran felléphetne elsőrangú cirku-
szokban is.

Esti hét óra volt már, amidőn Phleps Ottó nagy-
szebeni tornatanár zárószavai után újra rendekbe állot-
tak a tornászok és élénk zeneszó mellett vonultak a
Hermannsgarten helyiségeibe, ahol táncz volt kivilágos
kivirradtig.

Ugyancsak a tornászünnepélylyel párhuzamosan
a nagyszzebeni lövészegyesület is ünnepeket ült, fenn-
állításának 48-ik évfordulóját, mely alkalommal felszen-
telte az egyesület az új lövészpálya helyiségeket. A
pálya gyönyörű helyen épült és egyike az ország leg-
szebb és legmodernebb pályáinak. Az ünnepek al-
kalmával nagyszámmal jött az ország különböző részeiből
a lövészek serege, akik a kora reggeli órákban már
kimentek a pályára és élénk érdeklődéssel szemlélték
a helyiségeket és a pálya nevezetességeit, amelyek közül
különösen kitűnik az a két tábla, amelyek egyike mu-
tatja annak a három löhelynek a nyomát, amely I.
Ferencz József királynak 1876-ban Nagyszzebenben idő-
zése alkalmával tett czéllövéseitől eredt és amely élén-
ken bizonyítja, hogy a felség milyen kitűnő lövő (3
lövés közül 2 esetben kitűnően talált), a másik céltábla
pedig néhai Károly Lajos főherczegnek, a lövészegyesü-
let egykori fővédnöke czéllövéseinek viseli a nyomát.

A versenyek királylövészettel voltak egybekötve.
Reggeli 8 órakor tette meg Möffert Károly nagyszzebeni
kávéháztulajdonos, főlövészmeister, a legelső lövéseket.
A királydíj nyertese Heintz Gusztáv lett, akinek este
nyújtották át az értékes tiszteletdíjat, amikor is az ösz-
szes díjak kiosztása került sorra. Az új lövészkirályt
vasárnap este fényes ünnepek között iglatták hiva-
talába.

Ezeket a czéllövészeti versenyeket is igen nagy-
számu közönség nézte végig, amelynek sorában jelen-
voltak a városi és katonai hatóságok fejei is, az utób-
biak Laube Albert altábornagygyal az élükön.

Este tartották a szász egyetemi hallgatók össze-
jövetelüket, amely alkalommal dr. Schuler Rezső Szt.-
Ágotha országgyűlési képviselője és nagyszzebeni ügy-
véd érkezett „Az egyetemi hallgatók feladata és hi-
vatásá”-ról. Azután estély volt, melyen igen előkelő
hölgyközönség és a város összes notabilitásai vettek
részt.

Ezzel a bállal azután véget is értek a szászok
ünnepei.

A kolozsvári magyar királyi Ferencz-József tud. egyetem 190^{4/5} tanév II. félévben telje- sített testgyakorlati oktatás eredménye:

Az egyetemi torna- és vivóteremben heti 9 órán át
felváltva a kezdők (4 csapatban 47 egyén); haladók heti 9
órában (3 csapatban 36 egyén); képzett vagy versenyzők
heti 15 órában (2 csapatban 22 egyén); az A) B) C)

csoporthoz tartozott (9 csapatban 105 egyén) — heti
órán át működtek. Magánjellegű tanórákban (többször
változás alatt állott), heti 12 órában (2 csapatban 47
egyén); a tanár urak heti 6 órájában (2 csapat 15 egyén)
nyert kiképzést.

Összesen heti 60 órában tornázott és vivott 167
egyén. A kard-, tőr- és ökölvívásban, a katonai rend,
toroászati rend, szabad és fűzér gyakorlatokban, szer-
tornázásban és a birkózás különböző nemeiben iskola-
szerű oktatás adatott és pedig a kardvívásban heti 27
órában a Keresztessy magyar rendszer V., az olasz ma-
gas iskolában a Radaelli-, Girolamo- és Masciolo G.; a
vitórvívásban heti 18 órában felváltva a francia és olasz
(Lyoni- és Pádai iskola); az ökölvívás pedig angol és
hollandi rendszerben (Oxfordi és Leawardeni iskola) heti
3 órán át gyakoroltatott. A vivóteremben összesen bele-
számítva az egyetemi tanár urak heti 6 óráját is, heten-
kint 54 vivóóra tartatott. A tornateremben A) B) C)
csoporthoz tartozott 9 csapatban 135 egyén, rendszeresen tornázott
(Spies-Eisele-Jahn rendszerben). Az előtornászok, csapat-
vezetők, a tornatanítói és vivómesteri pályára készülők
oktatására, a torna és vívás tanítás elméletéből, torna
és vívás történetéből, rendszertanból és vezényléstanból
heti 2 óra tanítás volt, összesen hetenkint 11 tornaóra
tartatott. Az ünnep- és vasárnapok, valamint az egye-
temi szünnepokon gyalog- és kerékpár kirándulások,
football- és nagyméta-füleslabdajátékok és „Turul” tar-
tattak. Összesen 22 labdajáték mérkőzés folyt le. Feb-
ruár és márczius hónapokban pedig a korcsolyázás is
figyelemben részesült.

Február havában 251 órán résztvett átlag 19 egye-
temi hallgató, 9 egyetemen kívül álló, márczius havában
257 órán részt vett átlag 17 egyetemi hallgató, 7 egye-
temen kívül álló, április havában 142 órán részt
vett átlag 16 egyetemi hallgató, 5 egyetemen kívül álló,
május havában 235 órán részt vett átlag 19 egyetemi
hallgató, 9 egyetemen kívül álló, június havában 115
órán részt vett átlag 11 egyetemi hallgató, 4 egyetemen
kívül álló. A II. félévben összesen 999 órán részt vett
átlag 16⁴ egyetemi hallgató, 6⁸ egyetemen kívül álló.

Legtöbb tornász volt február hó 11-én (39 n), leg-
kevesebb pedig április hó 15. (12 n). Legtöbb vivó volt
február hó 25-én (47 n), legkevesebb május hó 2. (9 n).
A kolozsvári magyar kir. Ferencz József tudomány
egyetem testgyakorlati óráin részt vett egyetemi hallga-
tóknak 11⁴ erőpont, az egyetemen kívül állók 3⁹ erő-
pont átlagos erőemelkedése volt. Április, május és ju-
nius hónapokban összesen 18 kirándulást rendeztünk 10
kerékpáron 8 gyalog. A társas gyalog kirándulások és
a turistika (hegymászás) és a mezei futóversenyek e
félévben hanyatlásnak indultak. Az előre megállapított
tervszerű gyalog kirándulásban részt vett 73, átlag 17
egy-egy kirándulásban. Megtettek összesen 940 km. utat,
átlag óránként 5⁵ kilométert, egy-egy kiránduló. Az
egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgólkodtak.

Kedvező időjárás alkalmával 25-120 km. kerékpáros kirándulásokra hetenként többször is kivonultak. Az előre tervezet kerékpár kirándulásokon 1754 km. utat tettek meg átlag óránként 21 km. sebességgel. A kezdő kerékpárosok rendszeres oktatásban részesültek, 42 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. Kiemeljük, hogy a tornaórák vezetésében: Hoffmann Ferencz dr. és Varga Sándor t. t.; a vívóórák vezetésében: Dr Kerentsér László okl. vívóm.; a football csapatok vezetésében: László Gyula tornatanár; a kerékpár kirándulások vezetésében: lovag Pittoni és Veress Jenő bajnok; a gyalog kirándulások vezetésében Demeter Vazul és Papp István tornatanár segítettek s kiténtették magukat. A torna órákat 69, a vívó órákat 118, a football játékokat több ezren, a kerékpár kirándulásokat 21, a gyalog kirándulásokat 12 vendég látogatta. A Kolozsvári magy. kir. Ferencz-József tud. egyetem testgyakorlati óráin az 190⁴/₅ tanév II. félévében 100 egyetemi hallgató átlagos életkora 20·3 év, átlagos magassága 161·3 cm., átlagos magassági növekedése 1·3 cm., átlagos testsúlygyarapodás 2·3 kgr., átlagos mellbőség nagyobbodás 2·1 cm., átlagos tüdőterefogat fejlődés 103 köb cm., átlagos jobbkez csukló vastagodás 2·2 cm, átlagos balkéz csukló vastagodás 1·7 cm. volt. Az átlagos testgyakorlati erőfelvételek következők. A kar feszítő izmainak erőegysége a félévelején legkisebb 3, legnagyobb 29, átlagos 16; a félév végén legkisebb 7, legnagyobb 35, átlagos 21. A kar hajlító izmainak erőegysége a félév elején legkisebb 6, legnagyobb 47, átlagos 26·5; a félév végén legkisebb 11, legnagyobb 57, átlagos 34. A lábizmainak erőegysége a félév elején legkisebb 7, legnagyobb 59·5, átlagos 33—25; a félév végén legkisebb 14, legnagyobb 59, átlagos 36·5. A testi erőpontok összege a félév elején legkisebb 9, legnagyobb 119, átlagos 64; a félév végén legkisebb 27, legnagyobb 125, átlagos 76. Egyévi átlagos gyarapodás 13. A Kolozsvári Egyetem Ath. Club tagjai, heti 12 órában rendszeresen tornáztak és víviak az egyetem vívótermében, átlag 15-en egy-egy órában. A K. E. A. C. 1905. április 9-én megtartott tavaszi mérkőzései következő eredménnyel végződtek. Gerelyvetésben első lett Deák Gyula 31·10 m.: súlyemelésben első lett Gergely Lajos 57 kgr. egy karral fejfölé 5-ször emelte. Céllové-

szetben első lett Sárpy László 20 hibátlan lövéssel, jó második Dr. Sárpy István az „E. A. C.“ érdemdus elnöke 19 hibátlan lövéssel. A kard, és törvívásban pedig Bükkfalvi István János jogszigorló, — a klub fáradhatlan és buzgó alelnöke — lett első és bajnoki oklevéllel lett kiténtetve.

Kelt Kolozsvárott, 1905, július 5-en.

Kiváló tisztelettel

Nagybudafalvi Vermes Lajos
egyetmi tornatanár és vívómester,

A kolozsvári m. kir. tud. egy. testgyakorlati óráin részt vett egyetemi hallgatók dynamometrikai és antropometrikai eredményei az 190⁴/₅ tanév II félévében.

A megvizsgált egyetemi hallgatók közül a tornászoknál 36·3⁰/₀; a vívóknál 61·4⁰/₀; a kerékpárosoknál 22·3⁰/₀; a football játszóknál 18·7⁰/₀ a jobb kar erősebb volt mint a bal. A tornászoknál 47·7⁰/₀; a vívóknál 13·2⁰/₀; a kerékpárosoknál 66·1⁰/₀; a football játékosoknál 39·7⁰/₀; mindkét kar egyenlő erősnek látszott. A tornászoknál 16⁰/₀; a vívóknál 25·4⁰/₀; a kerékpárosoknál 11·6⁰/₀; a football játszóknál 41·6⁰/₀ a bal kart találtam erősebbnek. A két kar hosszúságánál a kísérletek azt eredményezték, hogy tulnyomó résznel hosszabb a jobb kar a balnál, valamint, hogy többnyire hosszabb a bal láb, (helyesebben a bal alsó végtag) a jobbnál. Az eredmény az, hogy a tornászoknál 17·5⁰/₀; a vívóknál 67·2⁰/₀; a kerékpárosoknál 23·9⁰/₀; a football játékosoknál 49·2⁰/₀ a jobb kar hosszabb a balnál, a bal láb hosszabb a jobbnál. A tornászoknál 19·2⁰/₀; a vívóknál 17·3⁰/₀; a kerékpárosoknál 22·8⁰/₀; a football játékosoknál 29·7⁰/₀ a megfordított viszony mutatkozott, vagyis a balkar meg a jobb alsó végtag volt hosszabb hét egyénnél, melyeknél a jobb oldali végtagok voltak hosszabbak a baloldaliaknál, de mutatkoztak egyéb rendellenességek is. A jobb és bal karnak, ugyszintén a jobb és bal alsó végtagnak tökéletesen egyenlő hosszúságát egyetlen egy esetben sem konstatálhattam. Betegségekről, párbajmegsebesülésekről és több elmaradási okokról jegyzeteket nem vezettem.

TÁBLAS KIMUTATÁS

A Kolozsvári m. kir. Ferencz-József tud. egyetem testgyakorlati óráin részt vett egyetemi hallgatók létszámáról az 190⁴/₅ tanév II. felében.

Tanszak	Száma	TESTGYAKORLAT NEMEI										Születésükre nézve				
		Tornázás	Magyar karvívás	Olasz kardvívás	Törvívás	Ökölvívás	Birkózás	Súlyemelés	Gyaloglás	Futások	Labdajátékok	Kerékpározás	Magyarországi	Monarchia többi orsz.	Külföldi	Összesen
Jog- és államtud. kar	136															
Orvostud. kar . . .	9															
Bölcsészeti kar . .	11	105	109	47 tanítvány 749 lecke	61	17	19	47	73	27	53	42	159	8	—	167
Math-term-tud. kar	8															
Gyógyszerészek . .	3															
Összesen :	167	105	109	47	61	17	19	47	73	27	53	42	159	8	—	167

Elmefuttatás a tornázásról.*

Irta: **Békefi Elek.**

Jelige: „Mens sana in corpore sano.“

II.

Hogy a szellemi foglalkozás oly életmódra kényszerít, mely a természetszerűtől messze eltér, a mely nem ad alkalmat arra, hogy testünket természetszerűen fejlesszük s épen tartsuk, s hogy még az erre való ösztönt is előli; már pedig az ember egyaránt állván szellemből, mint anyagból, egyik tevékenységében a másikra szorul s eszközül használja fel, az utóbbinak elhanyagolása önön magán s ép a szellemi részén is megboszulja magát s hogy ennek ellensúlyozása szükséges és habár, mint a közmondás tartja: „két urnak nehéz szolgálni“ kötelességünk mégis saját jól felfogott érdekünkben az említett ellensúlyt, — melynek megbomlása a szervezetben képezi a legtöbb betegség magvát — lehetőleg fentartani: ezt már az ó-korban belátták a világműveltség fundamentumának lerakói és fejlesztői a görögök, náluk a testgyakorlat államintézmény vala.

Soha nemzet előtt nem lebegett a teljes emberképzés eszméje oly tisztán, mint a hellen nép előtt. Az általuk felállított s ma is respektált tételből: „Mens sana in corpore sano“ kitűnik, hogy mennyire belátták s szükségesnek vélték ők a test rendszeres képzését is; e mondatban le vagyunk rakva a tornázás létjoga, sőt szükségessége.

A tornázás történelméből megtudhatjuk, hogy miért tornáztak a görögök s bizonynyal rámondhatjuk, hogy ugyanezért kell tornáznunk ma.

Vessünk tehát egy pillanatot reá!

A görög tornázat céljai valának;

1-szor: A testi erő; és a görögöknél ennek a kiutatására is meg volt az alkalom a népünnepélyeknél.

2-szor. A személyes bátorság és ügyesség, mert a maroknyi görög nemzetnek a barbárok roppant nagy nyers ereje ellen kellett küzdeni s az ellen nemcsak küzdött, hanem a honszeretet, bátorság, s testi erő, valamint az anyagiságot nélkülözhető képessége által legyőzte, megfékezte.

3-szor: A testi szépség: a tornázás által ugyanis az izmok arányosan fejlődnek s ez által a test szép alakot, külsőt nyer. Manapság a szabónkra bizzuk a termet és test-idomítást, hogy toldás-foldással, kivattázással s minden szabászati ügyességének és fortélyának felhasználásával pótolja ki testünk és termetünk vagy esetleg csak egyes testrészünk hiányait, fogyatkozásait: persze hogy aztán . . . „Kivül huhj, belül pfujh!“

4-szer: A classikus kellemteljes mozgás; a rendszeres tornázás által ugyanis a test nemcsak a szép alakot nyerte és nyeri meg, hanem minden mozgását — mondhatni utánozhatatlan kellemmel végzi.

*) A Borbély György tanár, híres bajnok gyalogló által alapított „Magyar Paizs“-ból vesszük át e tartalmas cikket.

5-szor: A közerkölcsiség fentartása. A görögök ezen célra igen eszélyesen használták fel a tornázatot, amennyiben a folytonos izomtevékenység által mérsékelni iparkodtak p. o. a nemi ösztön kielégítését is s egyszersmind kötelességévé tétetett minden fiatal görögnek évenként bizonyos napon nyilvánosan minden ruha nélkül megjelenni. Ha e szokás ma is divatban volna, bizonyára jobban ügyelne a mai fiatalság testét épségben fentartani, egészségét megőrizni. — A tornázás által iparkodtak még végre:

6-szor: A jellemszilárdságra is hatni; annyi bizonyos, hogy a rendszeres tornázás a nemi képesség fentartására is nevezetes befolyással van. Megjegyezzük még, hogy a görögöknél a nők is végeztek torna-gyakorlatokat, azt tartván, hogy csak edzett, ép egészséges nő szülhet erőteljes generatiót.

Visszapillantván az ó-korba, ha már most a mai s a mi viszonyainkra vetünk tekintetet nem látjuk-e ugyanazon okokból s azon célok elérhetése végett hatványozottan szükségesnek a tornázást? az anélkül is oly rövidre szabott életet ne törekedjünk-e mesterséges eszköz, a tornázat segítségével vételével is épségben, egészségben, erőben leélni, hiszen a beteg vagy satnya, nyomorék embernek élete, ha Dárius kincsével bir is, csak tengődés.

(Folyt. köv.)

Halmay Zoltán.

E névhez már sok dicsőség fűződik. Most ismét szerzett egy pár hervadhatatlan levelet a magyar sport babérkoszorujához. Tavaly a st.-louisi olimpiai versenyeken a világbajnoki címet kétszeresen is megszerzte a rövid távu uszásban. E győzelmének azonban inkább névleges, mint tényleges értéket tulajdonítottak az irigy idegen sportsmanek, azt hozva fel ezen győzelmének kissebbitéséül, hisz nem volt kit megvernie, mivel az uszás legjobbjai, az angolok távol maradtak a lebecsült versenyről. Most azonban saját hazájában kereste fel Halmay az angolokat, hogy féltett nemzeti hegemoniájuk az uszás, s különösen a 100 yardos uszásban őket megtörni megkísérelje. Ez fényesen sikerült is, mert a világ eddig legjobbnak és verhetlennek tartott uszóját a nagy Derbyshiret teljes három yarddal hagyta maga mögött, s a néző közönség elképedésére fenomenális stylusban 59 percnyi, világrecordot teremtő idő alatt nyerte meg Anglia 100 yardos uszó-bajnokságát.

Most már hiába bécsi szomszédjaink minden lekicsinylési erőlködése, a vert mezőnyben van a világ eddig legjobbnak tartott uszója, míg a félelmetes ausztráliai Kieran a biztos megveretés elől jónak látta Angliából távozni. Természetes nem attól félt, hogy Halmay hanem hogy Derbyshire fogja őt megverni. Halmay

ezen győzelmével nemcsak gyarapította nemzeti dicsőségünket, hanem a bécsiek által „spanyol tempó“-nak keresztelt speciális magyar uszó tempónak is nyomatékos érvet szerzett. Ennek legjobb bizonyítékául szolgál az, hogy már mindenfelé ez a tempó az uralkodó a rövid távú uszások terén.

Midőn Halmayt e győzelme alkalmából lelkesen üdvözljük, felhívjuk az uszás nemes sportjával foglalkozó egyesületeinket, hogy a rendelkezésükre álló kiváló uszóanyagot képezzék ismert szakértő buzgalommal és kitarással oly irányba, hogy még számos éven át megtarthassuk nehezen kiküzdött helyünket a nemzetek e küzdelmében az embersport terén. Felhívjuk a magyar közönséget, hogy erkölcsiekben és anyagiakban legyen segítségükre a sok áldozatba kerülő fáradságos munkájukban, a magyar nemzet épülésére, a magyar név dicsőségére.

Szolgáljon például sportegyesületeinknek a Magyar Testgyakorlók Köre, tehetős sportsmanjeinknek pedig Brüll Alfréd, a nemes, önzetlen sportbarát, akinek társaságában volt Halmay Angliában s akinek a magyar sporttörténelem ez aranylapjának megszerzésében oly kiváló érdeme van.

Halmay ezen győzelmével megnyerte az Otter S. C. London által örökös vándordíj képen kiírt serlegget. Eddigi győztesek: 1878–79. J. S. Moore, 1880. W. R. Otter, 1881. G. Bettinson, 1882. C. Depan, 1883. W. Blew Jones, 1884–85. J. L. Mayger, 1886–87–88. J. Nuttal, 1889. C. J. Lenton, 1890–91. W. Ewans, 1892., 1893., 1894., 1895., 1896. és 1897. J. H. Iyers, 1898., 1899., 1900. és 1901. J. H. Derbyshire, 1902. F. C. V. Lane, 1903. és 1904. J. H. Derbyshire

Angol amateur rekord $59\frac{2}{5}$ mp. elérte Lane F. C. V. Leicesterben 1902. október 9-én Standard 1 percz 8 mp.

A serlegen kívül az első nagy arany érmet is nyer, ugyszintén aranyérmet kap a második és harmadik is. Ezenkívül mindenki, aki 1.08 időn belül uszsa meg a távot, standard ezüst érmet nyer.

Különfélék.

Küzdelem a délmagyarországi football bajnokságért

Mialatt a football lelkes hívei a főváros érdekesebb és érdekesebb mätsei felé fordítják figyelmüket és érdeklődésüket, azalatt messze a fővárostól a délvidék lelkes egyesületei is kiveszik részüket a labdarugás küzdelmeiből. Julius 2-án került döntésre és nyert befejezést a Temesvári Football Club által a Délmagyarország football bajnokságáért kiírt verseny első tavaszi fordulója, a Szabadkai Sport Egylet és a Bácska szabadkai Athletikai Club között került eldöntésre a football bajnoksága s a mérkőzésből, mely az első fordulót ké-

pezte, a Sz. S. E. került ki győztesként. Szép számu és lelkes közönség nézte végig a versenyt, amely mindig érdekes és izgató volt. Szabadka ezen két rivális egylete legyőzve a bajnokság többi tényezőjét Szeged, Arad és Temesvártt a legjobb erőit vitte küzdelembe. A Bácska csapatában Wagner Z, Kocsis, Kozla (kik a fővárosi bajnoki csapatokban is szerepeltek) is játszottak, azonban még sem érvényesülhettek a Sport Egylet kitünő formában levő csapata ellen. A játék első fél ideje 2–1 a Bácska javára, a második félidőben azonban 3–0 arányban kemény vereséget szenvedett a Bácska s így a végeredményben 4–2 arányban győzött a Sz. S. E. A közönség Bácska csapatát, melynek durva és gorombán erőszakos játéka büntető rugás után elítélte és kitörő örömmel fogadta az eredmény kihirdetését és lelkes ovációban részesítette Matkovich Miklóst a győztes sport egylet agilis művezetőjét. A birói szerepet Veress László honvéd főhadnagy töltötte be igazságosan és mindkét fél teljes megalégedésére. A csapatok összeállítása a következő volt. Sz. S. E. kék fehér Balázs, Lonárt, Tonkovits, Bacslia, Merkovits, Tikvitzky, Kulmeccsits, Noszián, Sztanits (kapitány) Tunbász, Pudler. Bácska piros fehér, Sztanecz, Kozla, Mamusits, Horváczy, Mamusits, Kocsis, Marczikits, Kosztics, Papp, Wagner, Koncz.

A Ferencvárosi Torna Club. F. hó 2-án este tartotta uszóversenyét Előkelő és szépszámu közönség jelent meg az egylet legelső versenyén. A szép díjak kedves emléket juttattak megérdemelt mübecsü érmekben a győzteseknek. A versenyrendezés kitünő volt, csak a bajnokságban jelezték a czélt hibásan s így eredménye nem hitelesíthető. A verseny eredményei a következők:

Megnyitó-verseny 105 m.

1. Munk József J. S. C. Idő; 1 p. $25\frac{3}{4}$ mp.

2. Tamedly Mihály, B. E. A. C. 1 p. $27\frac{1}{5}$ mp.

Indultak még Klein Géza M. T. K. Várady Jenő O. T. E.

Ifjusági verseny. 35 m. 13 éven aluliak.

1. Friedmann Tibor M. U. E. Idő $28\frac{1}{5}$ mp.

2. Baronyi András István, B. U. E.

3. Róth Pál.

4. Sonnenfeld Géza.

Indultak még Hammersburg Béla, Szőnyi László, Neuschloss Simon, Roth Henrik, Weisz Jenő.

Kezdők versenye. 70 m. 2 előverseny után

1. Leipniker Mátyás, W. T. K. Idő $54\frac{5}{5}$ mp.

2. Ferber Oszkár, B. A. K.

3. Nagy József, F. T. C.

4. Gavora István, magán.

Indultak még: Schmidt Sándor J. S. C., Gottesmann Raoul, B. E. A. C., Polnay György magán, Mátray Géza F. T. C., Quittner Emil B. A. K., Fecht Pál F. T. C., Pois István O. T. E.

Gyorsuszás. 70 m.

1. Sarlós Dezső B. A. K. Idő 48 mp.
2. Kiss László M. T. K.
3. Olasz Andor M. U. E.

Indultak még Szaszovszky Géza, B. U. E. Olasz Pál, B. U. E.

Hátonuszás handicap. 70 m.

1. Donáth Leo, F. T. C. Idő 1 p. 7¹/₄ mp.
2. Forgács Béla, M. T. K.
3. Bruckner Alajos, B. U. E.

Indultak: Horváth Elemér, M. U. E. Farsky Gyula, J. S. C., Kovács Géza; magán, Pédery Gyula, M. U. E., Hendl Kornél, M. T. K.

Negyed angol mértföldes verseny Magyarország bajnokságáért.

1. Halmay Zoltán, M. T. K. Idő 5 p. 50¹/₅ mp.
2. Hajós Henrik, M. T. K.

Sajnálatos körülmény, hogy a cél nem volt jelezve és az uszók egy hosszal többet usztak. Halmay mindvégig vezet és 15 méterrel győz.

Középiskolai tanulók handicap versenye. 105 m.

1. Schlosser Imre, F. T. C. Idő 1 p. 35 mp.
2. Várady Jenő. O. T. E.
3. Forgács Béla, M. T. K.

Indultak még: Baros Gyula, M. A. F. K., Weinber János, F. T. C. Poitzner Imre, J. S. C. Veres István, J. S. C. és Schmidt Nándor, J. S. C.

Melluszás handicap verseny. 200 m.

1. Váczy Imre, F. T. C. Idő 3 p. 47 mp.
2. Reisenleitner Antal, F. T. C. Idő 3 p. 49 mp.
3. Wiesner Kálmán, B. U. E.

Indultak még: Fischl Gusztáv, M. U. E., Klein Géza, M. T. K.

Szeniorok versenye. 70 m.

1. Kósza Sándor, O. T. E. Idő 50¹/₅ mp.
2. Hajós Miklós, M. T. K. 53 mp.
3. Láng László, M. T. K.

Ifjúsági handicap verseny, 402¹/₄ m. 16 éven aluliak részére.

1. Munk József, J. S. C. Idő 7 p. 14⁴/₅ mp.
2. Eisner Ferencz, B. A. K.
3. Vojacsek Gyula, F. T. C.
4. Roller Sándor, F. T. C.

Egyesületek stafétája 3 uszóval.

1. O. T. E. csapata. 1 p. 14³/₅ mp. (Dr. Biegelbauer Árpád, Kósza S. Pogány P.)

Indultak még F. T. C. és M. T. K.

Handicap verseny. 210 m.

1. Bruckner Alajos, B. U. E. Idő 5 p. 19⁴/₅ mp.
2. Kiss Géza, M. T. K.
3. Farsky Gyula, J. S. C.

Egyesületek győzelmi versenye Kanitz Henrik tiszteletdíjért, dacára, hogy az Óbudai T. E. és a M. T. K. két-két győzelme volt, a második helyek alapján a M. T. K. nyerte.

Három napos tennis-verseny. A Kis-Kárpátok alján fekvő Modor városa gyönyörű fenyves erdejében, a Harmonia telepen, mely évek óta sok előkelő vendég nyaralóheiyé: három napig taró nagy ifjúsági lawn-tennis verseny folyt le a közönség rendkívüli érdeklődése mellett.

A százados fenyők által környezett, a maga nemében páratlan versenypályán már évek óta nemcsak a felnőttek hanem a serdülő gyermekek is rendszeresen úzik ezt a legkedveltebb labdasportot, s az első gyermek versenynyel Siófokot is meg előzte a Harmonia. mert itt már tavaly volt az első ilyen mérkőzés, rendes versenybíróssággal, különféle díjak ünepélyes kiosztása mellett s hozzá még csupa handicap, a mint arról a hírlapok is megemlékeztek.

Az idei versenyen ugy az egyes, mint a páros mérkőzés alatt az ifjak s a leányok közül nem egy szinte klasszikus játékformát mutatott. A legidősebb köztük 17, a legfiatalabb 11 esztendő. Az eredmény a következő: Az egyes versenyben az első díjat nyerte: Prém Loránd: a második lett ifj. Stromszky Oszkár. A páros versenyben az első díjat Schmid Ida és Dobrovics Lajos kapták, a második díjat Basonyay Lajos és ifj. Bramvein Viktor. A harmadik díj szintén páros versenyben: Anker Pistának és Schrikker Sándornak jutott. Emlékérmeket kaptak: Szimrtnik Andor, Heszlera Eta, Both Raimund, Filipek Edith, Kovács Tibor és Srum-szky Olivér. A verseny befejezése után Jaeger Albert ezredes lelkes beszédet intézett az ifjúsághoz s köszönetet mondott báró Marschal Ernőnek, a ki mint versenybíró működött. Utánuk Török Irén bárónő kiosztotta a díjakat s végül dr. Prém Józse a közönség nevében köszönetét nyilvánította Jaeger Albert ezredesnek, ki a tennis-verseny rendezése körül az Idén is nagy érdemeket szerzett.

Magyar úszók győzelme Abbáziában. Abbáziában, az ottani nemzetközi versenyen a magyar úszók minden vonalon tényes győzelmet arattak.

Három új rekord hirdeti uszóink jelenlegi fényes formáját.

Mérlegelve azt, hogy uszóink közül tulajdonképen kié az oroslánrész a nagy sikerben, úgy találjuk, hogy a siker közös, mert mindegyiknek elért eredménye egy szerüen bámulatos.

Váczi Imre a Ferencvárosi Torna Club fiatal tagja megnyerte a 200 méteres melluszást 3 perc 20 mperc alatt, Schwartz Bruno (Berlin) világbajnok ellen. Ezen győzelemnek kiváltképen az ad nyomatékot, hogy a melluszásban a németek a legjobbak az egész világon s ezt különösen kultiválva szinte nemzeti jellegüvé tették. Ezt a felfogást döntötte meg Váczinak 3 perc 20 mperc alatti (record) győzelme.

Halmay Zoltán (M. T. K.) győzelme a 200 méteres illetve 50 méteres gyorsuszásban nem lep meg minket, mert hisz ő most a világ leggyorsabb uszója. A 200

méteren elért ideje 2 perc 44 mperez rekord. Az 50 métert 34 másodperc alatt uszta.

Hajos Henrik a Magyar Testgyakorlók Köre tagja, — ki az idén már az osztrákoknak kellemetlen meglepetést szerzett a császárdíj elnyerésével, az osztrák Mayer elől, — megnyerte Ausztria sós vízi bajnokságát ezer méterre 15 perc 50 másodperc rekord idő alatt. Mögötte végzett Rausch (Berlin) kétszeres (804¹/₂ és 1609 m.) világbajnok, ki a versenyben kiált, ő a németek szemefénye, míg Mayer a bécsi crac, jobbnak látta ily erős konkurenciájú versenyen nem állni starthoz.

A még megtartott hátonusztást 100 m.-re Schwartz Bruno (Berlin) nyerte 1 p. 26 mp. alatt, Kellner második.

A gyerekverseny Mangó (Bécs) nyerte, Engelsberg (Fiume) második.

Uzás. Mult hó 27-én remek időben nemzetközi uszóversenyt rendezett a Magyar Testgyakorlók Köre Siófokon, melyen nemcsak a környékbeliak jelentek meg teljes számmal, de a fővárosból is egész vonatra való sportembert csalt Siófokra a nevezések alapján érdekesnek ígérkező sportesemény. A fő érdeklődés a tendező egyesület alelnöke Brüll Alfréd ismert sportmaesenás által felajánlott remek tiszteletdíj (Balatoni-díj) felé irányult, melyet a M. T. K. nyert meg. Sokat levont a verseny érdekességéből és nem tudjuk eléggé elítélni azt az eljárást, hogy az ugynevezett nagy ágyuk kerültek egymást és így a legszebb díjak küzdelem nélkül kerültek a kitudó uszók birtokába. A verseny megtartása Vida Henrik, a M. T. K. igazgatójának érdeme, ki megmutatta, hogy kellő szakértelemmel miként kell egy ily nagyszabású uszóversenyt rendezni. A verseny nemzetközi jellegét, Dürr Alexander, bécsi uszó adta meg, de nem nagy dicsőséget szerzett a bécsi sportnak. A vendégek versenyében 2 indulónál a jó formában levő Olasz Andor M. U. E. után rossz második volt, a 150 m. középiskolai tanulók versenyében pedig helyzetlenül végzett.

Részletes eredmény:

Vendégek versenye. 100 m.

1. Olasz Andor M. U. E. 1.14²/₅
2. Dürr Alexander (Bécs).

Balatonmellékiek versenye. 100 m.

1. Tölgyessy László Siófok 1.20²/₅
2. Kirschenbaum Emil O. T. E.

12 éven aluliak versenye. 50 m.

1. Roth Heinrich 51⁴/₅
2. Andrényi István.

Középiskolai tanulók versenye 150 m.

1. Baron Elemér M. T. K. 2.11
2. Bruckner Lajos (Balaton)
3. Ádám Sándor M. U. E.

Balaton díj. 100 m.

1. Halmay Zoltán M. T. K. 1.11⁴/₅
2. Forgách Béla M. T. K.

Juniorok versenye. 100 m.

1. Tóbiás Zoltán B. U. E. 1.26¹/₄

2. Várady Jenő O. T. E.

3. Klein Géza M. T. K.

16 éven aluliak versenye. 100 m.

1. Zsoldos Károly O. T. E. 1.20²/₅

2. Ádám Sándor M. U. E.

3. Leipnicker Mátyás M. T. K.

Siófoki díj. 500 m.

1. Kiss Géza M. T. K. 8.19⁴/₅ (swimmower)

Mellusztás 100 m.

1. Vácsi Imre F. T. C. 1.28¹/₅

2. Vierzner Kálmán B. U. E.

Siófokon nyaraló ifjak versenye. 150 m.

1. Tölgyessy László 2.15³/₅

2. Zsoldos Károly.

Hátonusztás 100 m.

1. Hendl Kornél M. T. K. 1.25²/₅

2. Forgách Béla M. T. K.

Igazgatósági díj 1000 m.

1. Hajós Henrik M. T. K. 17.20³/₅ (swimmower.)

Old Boys stafétaverseny. 100 m.

1 M. T. K. B) csapata (Jäger Izidor, Brüll Alfréd, Willoner Zoltán), 2. M. T. K. C) csapata.

Vigasverseny. 100 m.

1. Munk József J. S. C. 1.25

2. Donáth Leó.

Két M. T. K. csapat 1 : 1 arányban a közönség mulattatására érdekes vizipóló mérkőzést rendezett.

Az iglói áll. tanítóképző értesítőjében Forberger Árpád tornatanár a következőkben számol be a tanításról. Az I. és II., a III. és IV. osztályt összevonva tanítottam. Az előírt anyagot elvégeztem. Tornaoktatásunk régi bajai az idén sem javultak. Tornaterünk egy 33 méter átmérőjű kör, amelynek még egy részét törött, használhatatlan tornaszerek foglalják el, helyenként pedig 2 méternyire diszfák nyulnak be. Ezen a szűk tornatéren kell 60 növendékkel tornászni.

Télen a gimn. tornacsarnokába jártunk s így legalább részben pótolhattuk mulasztásainkat.

De örvendetes dolgot is fel kell említenem. Beszereztünk az idén 35 drb. fabotot, egy hordozható korlátot s a kertben 3 mászópózna állítatott fel, amelyen az országos tornaversenyre treniroztuk növendékeinket. A tornaverseny előtt 3—4 órát tornásztunk naponként, hogy mulasztásainkat pótoljuk. És a kintartásnak meg is volt a jutalma. Az intézet nyert 4 oklevelet, növendékeink pedig egy ezüst érmet és 12 bronz érmet.

Az erdélyi részek kézi térképe. A legujabb adatok nyomán. Jelmagyarázatokkal s az állami-, megyei-, ország-, vas- és kerékpáros utak, valamint a megyei határok és a magasságok feltüntetésével. Mérték: 1 : 800.000 A szép kivitelű és régen nélkülözött térkép a legelső müintézetek egyikében készült és 4 színben van nyomtatva. Nagysága 54—45 cm. Ára borítékban 1 korona; postán, bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 kor. 10 fill. Kiadó: Stein János könyvker. Kolozsvárt,

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

V., Váci körút 78. sz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csónak-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- és Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Bécei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaiújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

A tornaverseny rendezéséről.

A legtöbb panasz hangzott el eddig az ifjúsági tornaversenyek rossz rendezése miatt, s mondhatjuk, elég alappal. A mostani versenynél a rendezésről nem sokat beszéltek, sőt a rendezés olyan jó volt, hogy nem is látszott, mi a legnagyobb dicséret. Csak azt az egy bajt kell előrebocsátanunk, miről a pályatulajdonos egyesület tehetett volna, hogy annyi jegyet adtak ki, mennyi nyomva volt, nem tekintve arra, hogy elfér-e a közönség a téren. A Berzeviczy Albert elnöklete alatt tartott rendezői záró-gyűlésen ezt a kapzsi eljárását a pálya-szövetségnek eléggé meg is rótták.

Mindenekelőtt a legtöbb hála és elismerés volt miniszterünket illeti e téren is, mert ő indította meg oly korán a miniszteriumban a munkálatokat, hogy az iskolák minden tudni valót idejében kézhez kaptak. A verseny előkészítése, rendezése, pénzügyi dolgai, szóval az egész ügymenet a miniszteriumban Boncz Ödön kezeiben összpontosult, ki igazán szeretettel és fáradhatatlanul munkálkodott, neki köszönhető, hogy a versenyrendezés jó előre minden eshetőségre elkészült és egyetlen kis dologban sem volt fennakadás. Sok munka jutott Szücs István

rendezői titkárnak, a miniszterium egyik legtevékenyebb hivatalnokának is. A szakdolgozokban Ottó József, a főrendező olyan rendkívüli pontos és kitűnő munkát végzett, mely méltóan alig is dicsérhető meg. Az egész versenysorrend egybeállítása, a beosztása, a szabadgyakorlatok kiválasztása és csodálatos ügyes vezénylése mindenkit meglepett. E kitűnő tanárunk a sok dolgot nem csak jól, de oly szerénységgel végezte, mely az elismerést még jobban kihívja.

A személyi érdemek igaz elismerése után lássunk a jól rendezett verseny tárgyi méltatásához, nem hallgatván el némi csekély kifogásainkat sem.

A felvonulás és elvonulás kitűnően sikerült, pontosan érkeztek meg a csapatok a pályára és rendetlenség nélkül álltak ismét oszlopokba. Itt dicséret illeti az iskolák tornatanárait, hogy az eddigi lármás vezénylés helyett szépen csendesen állították a fiukat helyükre. Az utolsó napon a kigyóelvonulás nagyon szép látvány volt, de rendkívül elfárasztotta az utolsó oszlopokat.

Az ének Stojanovics Jenő, neves zeneszerzőnk vezénylése mellett hibátlanul hangzott el.

A szabadgyakorlatoknál minden jól ment. Most már csakugyan egy kézben volt minden,

a főrendező kezében és az egyes oszlop vezetőik, tanárok nem dirigálták, nem zavarták a fiukat. Minden szem Ottóra irányult s valóban a legszebb fegyelemre vallott a kivitel pontossága. Hogy néha a hosszú sorban a fedezés nem volt tökéletes, az a kép felséges voltából mit sem vont le.

A szertornázás is elég rendben folyt le, csak a túl nehéz, sőt veszélyes gyakorlatokat kellett volna betiltani.

A futómászás rendezése hibás kísérlet volt, ily versenyt ezután nem lehet a versenypontok közé tenni. Gyötrelmes látvány volt a fiuk ütődését, a póznák törését látni.

A főverseny rendkívül hosszúra nyúló és mi látványt sem nyújtó gyakorlatain is jövőre változtatni kell. Az elbírálás pontos, igazságos volt, csak a rendezésnél az volt a baj, hogy egyik iskola reggel látván a versenygyakorlatokat, délutánra otthon begyakorolta, míg a másik első mutatásra végezte. A főverseny rendezésének az is hibája volt, hogy valamelyik része nem folyt a közönség előtt. A közönség érdeklődését fell kell kelteni oly módon, hogy valamely végső küzdelmet lásson a főversenyből, melyet maga is meg tud ítélni.

A játékok a tér csekély volta miatt kissé zavaros lefolyásúak voltak. A magyar kótyajátékot a füleslabda megint méltatlanul hátra szorította. A különféle játékokat nem lehet egyidőben játszani.

A kötélhuzásnál nagyon ügyes dolog volt a huzási vonaloknak szalaggal való jelzése. Az egész verseny rendezése mintaszerű volt, csak az egyes bírák nem egyforma szabály szerint bírálták el a huzást, pedig a kezükben volt a kötelező versenyszabályzat.

A szabadon választott szabadgyakorlatok szép látványt nyújtottak, csak oly közel állottak az egyes csapatok egymáshoz, hogy alig bírtak mozdulni. Sokkal jobb lenne ezután a főpróbán megrostálni a jelentkező iskolákat, s csak a legkiválóbbakat vezetni a versenyre, hogy ezek ott nagyobb tért és több időt kaphassanak.

A győztesek megállapítása, a versenybírók jelentésének feldolgozása is páratlan pontosságú és gyorsaságú törté

Az öt év múlva rendezendő versenyünk biztosan még jobban fog sikerülni, csak kellő nagyságu tulajdon pálya álljon a miniszterium rendelkezésére.

L.

A sport minálunk.*)

Ugy igazítottam a dolgomat, hogy az ifjusági tornaverseny első napján az Andrassy-út végében érjen a kivonulók menete. Gyönyörű látvány volt az az ötezer magyar gyerek élükön a vándorzászlós szabadkai fiúkkal. Arczukon a lelkesedés tüzevel, peczkes szabattossággal lépkedtek a dob és trombita szavára. Csupa erő, csupa hév, csupa friss üdeség: csupa ifjuság.

Mire a menet elvonult, a városligetbe fordultam be. Disztelen kerítésen egy csomó plakát, valamennyi színes, jókora és csunya. Gépiesen végig néztem őket. A *tourbillon de la mort* nevű utálatosságot igéri az egyik mulatóhely, ugyanazt, amely *looping the loop* név alatt már néhány artista pusztulását idézte elő, dijbirkozókat professzionátus urakat, akik jó pénzért estéenként egymást gyömöszölik, ígér a másik mulató és mindkettőbe önzlik a nép, amely ma már nem is azt mondja, hogy *panem et circenses*, hanem úgy, hogy *circenses et panem*.

E hirdetések mellett volt még néhány szerényebb méretű, amely több rendbeli *football-metchekre* hívta meg a sportok kedvelőit. A palánkkal, szemben kopaszra taposott réten *vigan* *footballoztak* az utca mezitlábás gyermekei és *rugdosták* nagyban, ha nem is a labdának tekintett rongycsomókat, de legalább az egymás csupasz láb-szárait. Csupa zaj, sivalkodás mindenütt. De annál nagyobb csend honolt egy pár lépéssel odébb a tó partján. A víz sima tükrén egy árva csónak himbálódzott, amelyben a *ladikos legény* sétáltatta szíve bálványát.

Befordultam a villasorba, néhány *lawn-tennis-ground* mellett vitt el az utam. Nagyobb részüket belepte a fű, ezeket ugyan nemsokat koptatják.

A város szélén egy kávéház kertjében telepedtem le. A szomszéd asztalnál érettségim alóli ifjak tippeltek nagyban a bécsi *Derbyre*.

*

A régi idők magyar diákja sokat tanult, kántált és labdázott. A múlt század második felében diákjaink már nem kántáltak, nem is labdáztak; tanulás helyett pedig magoltak. Hozzáértő emberek, főleg orvosok tellépésének volt köszönhető, hogy az utolsó évtizedek a diáknevelés terén sok üdvös ujitást hoztak. A tornát kötelezővé tették az összes iskolákban, a magoltatás is mind szűkebb tere szorul össze, helyébe az értelem fejlesztése lép és lassan bár, de ezen a téren is célzott fogunk érni.

A testgyakorlat és az iskolajátékok üdvös mivélését Angliától tanultuk.

Csakhoggy míg odaát, a nagy angol nevelő-műhelyekben már kezdik belátni, hogy az ifjusági sportokat

*) Az „Uj Idők”-ből Herczeg F. kitünő lapjából vesszük át e tartalmas ezikket.

nem szabad korlátlanul fejlődni hagyni, minálunk a túlhajtás legrikítóbb példáival kell naponta találkozunk.

Nem kisebb ember, mint a herefordi püspök, Anglia legnagyobb pedagógusainak egyike, konstatálta nemrég egy kongresszuson, hogy az ifjuság szellemi munkájának színvonala a nyilvános iskolákban állandóan süllyedőben van. A vita, amely e tagaghatatlan tény fölismeréséből kiindult, átcsapott a francia irodalomba is és ma már általában azt vallják, hogy e süllyedés csakis a sport-szellem tultengéséből eredhet. Pedig az angol ifjuságnál kétségtelenül megvan a sportszellemnek az a nagy haszna, hogy a diák egészen ennek szenteli magát és így nem jár az esze holmi zöld szerelmeken, amit sajnos ami diákjainkról el nem mondthatunk. Azonkívül odaát nagyon fejlesztik a kollegiumok debating-klubjait is, amelyek amolyan önképző-kör formák, derekasan beválnak firebrigadjaik, tüzoltó szakaszaik is, legszebb intézményük pedig a „camp“, a szünidei gyermektelep, amelyet a diákok maguk szerveznek, tartanak fenn és vezetnek is. Mindezek a mi középiskoláinkban meglehetősen ismeretlen dolgok, ellenben igenis megvan bennük a szertelenség, a tulzásokra hajló keleties vonás és egy jó adag brutálítás, amelyet a kultura még nem tudott belőlünk kiirtani. Ime a klasszikus példa; egyik sportfajta sem tudott nálunk oly gyorsan tértfoglalni, mint a labdarugás, mert ez valamennyi között a legvadabb. Űzik pedig ezt is helyenként oly nyerseséggel, hogy nem egyszer súlyosan megsebesülve szednek föl egy-egy játékost. Hiszen már arra is volt esetünk nem is egy, hogy úgy hasba rugtak egy fiút, hogy szegény belehalt. A napokban is csunyán elláttak egy meglehetősen vézna, de nagyon ügyes kis kapust, aki a labdával kezei között a földön guggolt.

Egy másik példa a kerékpár. Alighogy fölkapták nálunk, egyre-másra láttuk az akutan kifejlődött szívtágulás betegeit. De nem egyet, hanem tucatszámra. Mert persze minálunk mindenki, de főleg a fiatalság, rekordra karikázott és versenyekre trainirozta magát.

Ezek a versenyek teszik nálunk a sportok mivélésének egy másik veszedelmét. Orvos vagyok és lelkesedem a sportért, amely a higiéniét szolgálja, de a lélek erejét is növeli, s az egyéniséget fejleszti. Azért mégis gyakran eltűnök azon, hogy felér-e majd az életben annak a fiúnak a footballnak köszönhető erősebb lábmozgata azzal a szellemi vesztességgel, amelyet azáltal szenved, hogy iskola után szalad a trainingbe, az esze pedig egész héten a vasárnapi metchen jár. Jól tudom, hogy a középiskolák tanulóinak megtiltották, hogy nyilvános sportegyesületekbe lépjenek, de mi haszna, ha mégis csak résztvesznek a versenyeken, egy részük, mint aktív szereplő, nagy tömegük pedig, mint vadul tomboló indulatos nézőközönség. Hogy azután az a fel-
emléktárgyazott ifju másnap hogyan viselkedik a görög aorisztoszszal, vagy Pithagorasz, Euklides és Apollonius urakkal szemben, az oly lélektani probléma, amelynek elemzésébe nem merek bocsátkozni. Amily helyesek és

nemes munkára sarkallók a tömegekben, iskolánként való versenyek, oly elitelendőknek nézzük a kisebb csoportokban való mérkőzéseket, a melyek az egyéni hivatkozásra tág teret nyitnak. A hivatkozást pedig nem kell fejleszteni ifjuságunkban, amugy is tulságosan megvan bennök, úgy hívják azt maguk között, hogy henczegés.

Ne felejtjük el, hogy a XX. században élünk, a nyers izomerő pedig praehistorikus valami. Az életben legnagyobb kincsünk az egészségünk, de a létért való küzdelmünket nem az izmainkkal szoktuk megvívni, legföljebb azok a stilizált mészároslegények, akik a mulatók és czirkuszok porondjain keresik meg keserves kenyerüket, mint díjbirkózók.

A sport ne legyen önczél, hanem alkalmazkodjék és alkalmaztassék mindig az illető népfaj és ország viszonyaihoz. A magyar ifjuságnak nem való a vadító labdarugás, ahol egy-egy csomóba kerülnek össze és test testet ér; ha labda kell, ott vannak a régi magyar labdajátékok, amelyek szabadabb mozgást engednek meg és a nagyon uri lawn-tennis.

De más sportok is bőven állanak rendelkezésünkre Nagyobb városaink jóformán mind folyó mentén feküsznek: miveljük tehát az evezést, a mely talán valamenynyire sport között a legegészségesebb. Főhibája, hogy drága mulatság, de csak minálunk az, mert ha lehámozzuk belőle a csupán versenycélokra szükséges, amugy teljesen fölösleges sallangokat; német és angol csónakot és trainert, mindjárt olcsóvá lesz.

Egyáltalán fontos, hogy a sportot olcsóvá, mindenki számára hozzáférhetővé tegyük, így talán elérhetjük azt is, hogy ráadják a fejüket olyan néprétegek is, amelyeknek sokkal nagyobb szükségük volna a szabadban való testmozgásra, mint a középiskolák ifjuságának, amely amugy is új gimnasztikát és játékokat. Értem alatta a kereskedők és iparosok fiatalabb nemzedékét.

A nyilvános versenyeket pedig, amelyek egyaránt rontják a résztvevő és a néző idegzetét, legalább is korlátozni keilene, különben attól tartok, hogy mire a jövő generáció egy idegorvosa összeállítja a mai sport pszichofizika mérlegét, azt fogja találni, hogy többet rontottunk idegeinken, mint amennyit javítottunk izmainkon.

Ott, ahol egészségünket akarjuk erősíteni, oda nem való a „hecc“, már pedig ha az eddigi úton haladunk tovább, úgy nemsokára a footballmetchekre is kitelepszik a totalizátor és a sport többi ágából is az lessz, amivé a futtatások fajultak: ürügy a játékszenvedély kielégítésére.

Szerb Zsigmond dr.

A magyar evezősök viadala.

A részletes eredmény a következő:

I Állami díj, négyevezős juniorverseny kormányossal. Első Nemzeti Hajós Egylet (Szemler Ferencz, Scholtz

Aladár, Klenovits Pál, Neuber Ernő vezérevezős, dr. Szurmák Rezső kormányos) 5 p. 48 mp. Második Pannónia Evezős Club (Róka János, Haraszty Lajos, Török Zsiga, Hautzinger Sándor v. e., Raics Lajos k.) 5 p. 59 mp. Harmadik Sirály (Bavolyár István, Freund Henrik, Unger Béla, Nógrády Zsolt v. e., dr. Oppler Emil k.) 6 p. 03 mp. A Pannónia vezet. A nemzeti 500 m. után szép rush-sel előre tör és két hosszal biztosan nyer.

II. Egyes juniorverseny (skiff). Első Wampetich Imre (Pannónia) 6 p. 50 mp. Második Szóllás Lipót (Duna) 6 p. 54³/₄ mp. Wampetich hatalmas spurttal kezdi a versenyt s csakhamar két hossz előnyt szerez, majd irányt tévesztve, átmegy a szigeti partra s előnyének egy részét elveszti, az utolsó háromszáz méterben egész erejét megfeszítve, egy hosszal győz.

III. Budapest székesfőváros díja, négyevezős verseny kormányossal. Első Duna (Redlich Béla, Ágai Gyula, Patak Hugó, dr. Zoltán Miksa v. e., Kepes Elek k.) 5 p. 59²/₅ mp. Második Maros Aradi Evezős-Egylet (ifj. Nesznera Aladár, Kneffel Béla, Gergelyi László, Domokos Gyula v. e. Jegessy Károly k.) 6 p. 09. mp. Duna kezdettől fogva vezet, végül három hosszal könnyen győz.

IV. Tiszai Regatta Szövetség díja, négyevezős verseny kormányossal. Első Neptun Budapesti Evezős Egylet (Ottlyk Tihamér, Bartalits Aladár, Gallus Béla, Oláh Gábor v. e., Zukker Róbert k.) 5 p. 45¹/₅ mp. Második Sirály Evezős Egylet (Oppler Pál, Iványi Emil, Jakoby Olivér, Szücs József v. e., dr. Oppler Emil k.) 5 p. 50 mp. Kezdetből fogva együtt halad a két csónak, végül a Neptun erős, heves küzdelem után háromnegyed hosszal győz.

V. Bajnoki skiff-verseny. Első Levitzky Károly (Nemzeti H. E.) 5 p. 51 mp. Második Max Orban (Societe royal du sport nautique de la Meuse Liége) 6 p. 05 mp. Levitzky több hosszal győz egyedüli ellenfele, a belga Orban ellen, mert Manno csónakjából kifordult.

VI. Hölgyek díju, nyolczevezős junior-verseny kormányossal. Első Duna (Hampel Lipót, Hamburger Aladár, Országh Ervin, Elek Elemér, Neumann József, Kalledey Lajos, Vágó Károly Erdélyi Jenő v. e., Képes Elek k.) 5 p. 32²/₅ mp. Második Pannónia (Bányai Béla, Kürthy György Muskovits Ernő, Szelnár Aladár, Róka János, Haraszty Lajos, Török Zsiga, Hautzinger Sándor v. e., Raics Lajos k.) 5 p. 40 mp. A Duna szép stílusban, nagy fölényvel két hosszal győz.

VII. Egyes verseny (skiff). Első Remi Orban (Liége) 6 p. 10 mp. 2. Szóllás Lipót (Duna) 6 p. 15 mp. A belga másfél hosszal győz a már fáradt Szóllás ellen.

VIII. Vendégek versenye, négyevezős verseny kormányossal, nem fővárosi egyletek részére. Első Maros Aradi Evezős Egylet (ifj. Nesznera Aladár, Kneffel Béla, Gergelyi László, Domokos Gyula, Jegessy Károly k.) 6 p. 17¹/₅ mp. Második Tisza Szolnoki evezős

Egylet (Szathmáry László, Mohr Antal, Kondor Dezső, Rigó Alfonz, Krafft Ödön k.) 6 p. 20 mp. A Maros mintegy másfél hosszal győz.

IX. Kettős párevezős verseny kormányos nélkül. Remi Orban és Max Orban (Liége) egyedül evezik végig a pályát 6 p.

X. Nyolczevezős verseny kormányossal. Első Pannónia Evezős Egylet (Kugler Sándor, Paraszthy Pál, Párniczky Loránt, Mannó Miltiades, Wampetich Imre, Kauser Árpád, Bauer Rezső, Kirchknopf Ferencz v. e., Adler Tibor k.) 5 p. 11 mp. Második Neptun Evezős Egylet (Ottlyk Tihamér, Collaud Henrik, Mohr Henrik, Bartalits Aladár, Mészáros József, Dombo Károly, Gallus Béla, Oláh Gábor v. e. Zukker Róbert k.) 5 p. 13 mp. Harmadik Nemzeti, negyedik Duna, ötödik Sirály. A három első csapat kezdetben együtt halad, majd a Pannónia háromnegyed hosszal a Neptun elé kerül.

Egészséges testben egészséges lélek.

Elmefuttatás a tornázásról.

Irta: Békefi Elek.

III.

Azt véljük, már ennyi (eddig elmondott argumentum és a történelemből merített példa) után is meglátuk, de lássuk a feleletet — bárha kissé ismétlésekbe esünk is — r. szletesen e kérdésre; miért kell tornázn?

- a) a szellemi tehetségüket foglalkoztató ifjaknak,
- b) miért az iparos,
- c) miért a földmivelő embernek,
- d) miért az ifjaknak és gyermekeknek,
- e) miért a leánykáknak?

a) Az a folyton ülő, csak szellemi tehetségeit kopotató ember, respektive: hivatalnok, ki elegendő idővel sem rendelkezik, hogy testének egészségét séta s más mozgás által (mindezek pedig nem elegendők, mert egyoldalúak lévén, csak bizonyos izmokat működtetnek) fentartsa, csakis a rendszeres tornázás által képes tevékenységbe hozni minden összes izmait s testében a rugékonyságot, a könnyűséget, elevenséget, edzettséget, szóval — a lélek a testre, a test a lélekre hatván — a kellő összhangot beállítani. Csak tekintsünk be egy tornacsarnokba, mily vidor kedélyhangulat és élénkség lengi át azon tornázókat, kik még az imént íróasztalnál görnyedtek a csendes irodának aeta-szagu légköréből, testük gyakorlására ide siettek; de ez nem is lehet másként, csak a társas együttlét maga is felvillanyozza a testet, lelket, hogy a tornázásnak az emberi testre s a viszonyosság alepján a lélekre ne is említsük.

b) az iparosnak, ki — mint mondottuk — folytonosan csak egy test-részt, egy izmot működtet, az elveszett arány, a felbomlott egyöntetűség helyreállítása, testének ügyessége s egyenletesen edzetté tétele végett kell tornázn.

c) De hát vajjon még a földműves ember is frequen-
tálja-e a rendszeres testgyakorlatot? — így fog tán a
közönség köréből sok kérdőleg felkiáltani. Igen! mert
ámbr igaz, hogy a földműves foglalkozásában gyakor-
ol és pedig természetes gymnasticát, de tudjuk azt is,
mily minden ügyesség nélküli, kellemetlen állásu, idom-
talan járásu s egész alakjában, mint mondani szokás,
olyan „bottal ütött“ formájú, épen életmódja s foglal-
kozása egyoldalúsága folytán: már pedig tudjuk, hogy
a rendszeres tornázás által a mondottakon kívül a test-
nek arányossága, ügyessége mozgásban, nyugvásban
aestheticailag széppé fejlődése is éretik el. Tudjuk, mily
nehezen boldogulnak a katonaságnál földművelő ifjaink
betanításánál; csak gondoljanak a széna-szalma adomá-
jára! Rendszeresen tornáztván, ez nem állhatna elő s
beállhatna idővel azon nagy horderejű intézkedés, (mire
a tornászat behozatalakor intéző köreink gondoltak is),
hogy három évi tényleges szolgálás helyett (egy év is
elégésesnek bizonyulván be) csak rövid ideig tartanak
bent a fiukat, minek bizonyára a most a torna szerek
kiállításától s egyáltalán a tornászatnak községekbeni
behozatalától oly annyira idegenkedő apák örülnének a
legjobban; mert fiaikat rövid egy év után ismét az eke
szarvai közé állíthatnák, nem kellene három hosszú
évig a munkaerőt nélkülözniök — és korábban család-
dosulhatván is, népesedési tekintetben szintén örvende-
tes haladás, nevezetes előny háramlanék hazánkra.

d) Az ifjaknak s mindkét nembeli gyermekeknek
a tornázást úgy paedagogiai (nevelés) mint diaetetikai
(egészségtani) szempontból szükséges üzniök.

A nevelési szempontból üzött tornászatnak különös
célja, hogy a rendszeres mozgások által a testnek ter-
mészetszerű, egészséges fejlődését előmozdítsa, az isko-
lában való ülésnek káros behatását ellensúlyozza, a gyer-
mekeket rendre, fegyelemre szoktassa, éber figyelmüket
fölkeltse és őket ügyesekké tegye, szóval a testi neve-
lést egész általánosságában megadja.

A diaetetikai tornázásban felöleltetik az egész tor-
názás köre s bár ez sem hagyja az előbbi igyelman
kívül, a gyakorlatoknál edzésre s erő kifejtésre fordít főbb
gondot; mely gyakorlatok által az egészséges fejlődés
egyik főfeltétele a helyes vér, — nedvkeringés és az
izmok feszítése folytán az egész szervezet fokozottabb
működésre kényszerítettvén, nagyobb étvágyat okoz; az
izmok által pedig a csontokra hat s azokat erősíti, vas-
tagítja. A gyakorlatok által továbbá a tudó sebesebb
mozgásba hoztván, a mellkas tágul; de még a gyako-
rulatokban sok oly mozdulat is fordul elő, melynek ki-
viteléhez meggondolás, számítás és az akarat gyors mű-
ködtetése kívántatik. Az akaratot pedig az izmokkal az
agyban összpontosuló idegek közlik; ez egyrészt az ide-
gek összetorlódtott nedveinek levezetése által felvidámit-
ja, másrészt pedig saját erejének s ügyességének látása
folytán önbizalomra, bátorságra, s közveve jellemhatá-
rozottságra, szilárdságra vezéri az ifjut.

Nagy erkölcsi hatása is van gyermekeinkre a tor-

nászatnak. Sok érzéki gondolattól s cselekedettől s kü-
lönösen az elterjedt titkos büntől (önfertőzéstől) mentjük
meg a fiut, ha erejéhez mért gyakorlatok által kifáradva
bocsátjuk haza, midőn alváshoz párnái alá buvik a fá-
radság bizonyára csakhamar álmot hoz reá s nem fog
tiltott cselekedetet véghez vinni.

A tornázás szükségességét különösen a serdülő
kor számára már évszázadokkal ezelőtt hangoztatták
azon nagy szellemek, a kiknek, mint uttörőknek, sürge-
tése folytán létezik a tornászat. Maga a nagy reformá-
tor Luther Márton irataiban többször említi, hogy meny-
nyire fontosnak tartja az ifjuság testi nevelését; egy
helyen ezeket mondja: „Fölötte fontos, hogy a fiatal
emberek magukat gyakorolják a zenében és testgyakor-
lásban, mint vívás, küzdés, futás, ugrás stb. stb.-ben,
nehogy tobzódásba s játékba merüljenek.“

A francia Montaigne így ír „Kisérletek“ cz. mun-
kájában: „Nem elég a gyermek lelkét — hanem izmait
is kell — erősíteni, a lélek a fáradalmak alatt meghajol
ha a test nincs segítségére és nem támogatja, rá kell
szoktatni, hogy a testgyakorlat fáradalmait és nehézsé-
geit megszokja. Nem egy test vagy lélek az amit nevelni
akarunk, hanem egy ember az, azért ne csináljunk ebből
kettőt“. Később a híres francia tudós Rousseau „Émil“
cz. könyvében ezeket mondja: „Gyakoroljátok a növen-
dék testét minden kitelhető módon — valóban nyomor-
ult tévedés, ha azt gondoljuk hogy az a szellemképzés
hátrányára van. Bár majdan a növendék a bölcs eszét
az atléta erejével egyesíthetné magában. — A szellemi
munka — mondja továbbá — a testi munkának és a
testi pedig szellemi tevékenységnek szolgál pihenőül.“

e) Hogy miért kell a leányoknak is tornáznio, igen
könnyen beláthatná minden jámbor halandó, ha az ugy-
nevezett „modern“ valósággal, azonban „félszeg“ neve-
lési rendszer hatása alatt nem állanánk. Mert hiszen egy-
szerű azt belátni, hogy bármennyire nagyhatásának bizo-
nyul is a tornázás a testi szervezetre, erőre, egészségre
— ez főleg mégis a nemzéstől és az anyától függ; már
pedig a görögöknél is láttuk kimondottnak azt, hogy csak
egészséges anyák szülhetnek egészséges és ép gyermeke-
ket. A nőnek Istentől rendelt valódi hivatása anyává lenni
e hivatás pedig nagyon igényli az egészséget, épséget,
sőt az erőt is. De elengedhetlenül szükséges a lányok
tornáztatása azért is, minthogy a mai nőnevelésnek a
a nőmunkák, rajz, nyelv és zongora tanulás csaknem
elváthatatlan kiegészítő részei lévén, ennél fogva a leányok
még több egy helybeni ülésre vannak kényszerítve, mint
a fiu gyermekek. Ezekből következik, hogy a leányokat
s — annak szigoruan szem előtt tartása mellett, mit a
szemérem és illem megtilt — tornáztatnunk kell.

Csak ha az ifjak kártya helyett tornázatot, a leá-
nyok pedig a szoros elfűzés helyett szabad és természe-
tes mozgást s nőiességüknek megfelelő torna gyakorlatot
üznek, várható testben és szellemben erős generáció s
oszlatható el a költő agodalma: „Teremt-e Isten magyart
. . . ha mink is elfogynánk“!;

Azt hisszük, hogy a mennyire idő és tér engedte, sikerült kimerítenünk ihémánkat és így azon óhajjal tesszük le tollunkat, vajha minél előbb eljönne az idő, melybe tornáznak úgy az államtársadalom szempontjából, mint az egyénre nézve elvitázhatatlanul nagy fontossága a legszélesebb körben elismertnék, s így a tornázás üzése — a szónak stereotyp értelmében — általánosíthatnák!

Különfélék.

A pozsonyi Torna-Egyesület f. hó 17-én rendezte 25 éves fennállása alkalmából jubiláris nemzetközi atlétikai viadalát, mely fényes sikerrel folyt le. Az összes versenyekben nagyszámu atléta-gárda indult és a remek tiszteletdíjakért versenyzőink első klasszisával a bécsiek is felvették a küzdelmet. A legjobb eredményt Bodor Ödön, a Póstások jeles atlétája érte el, aki azonkívül, hogy 53 mp alatt megnyerte a $\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutást, az 1609 méteres versenyben is győzött és 4 p. $45\frac{1}{5}$ mp.-el új országos rekordot teremtett, melyet 4 p. $44\frac{1}{5}$ mp.-el eddig Brédl Pál dr. tartott. Az atlétikai összetett főversenyt Luntzer György, a rendező egyesület sokat ígérő atlétája nyerte meg. A részletes eredmény a következő:

Súlydobás távolba (ötös csapatokkal). 1. Budapesti Egyetemi Atlétikai Club (átlag 10.73 m.), 2. Aradi Atlétikai Klub; Egyéni győztes: Dávid (B. E. A. C.) 12.23 m.

200 méteres junior-síkfutás. 1. Holics Ödön (M. T. K.) 25 mp., 2. Polgár (M. A. F. C.), 3. Bencsik (Póstás).

100 yardos síkfutás. 1. Helmich Miksa (Ó-budai T. C.) $10\frac{2}{5}$ mp., 2. Niernsee. 3. Kroyer (Bécs).

Magasugrás. 1. Nemes Dezső (M. A. C.) 1.60 m. 2. Vargha (1.68 m.).

220 yardos gátfutás Pozsony város bajnokságáért. 1. Niernsee Gyula (Pozsonyi T. C.) $28\frac{1}{5}$ mp. 2. Helmich. 3. Nagy.

$402\frac{1}{2}$ méteres síkfutás. 1. Bodor Ödön (Póstás) 53 mp. 2. Nagy. 3. Bech.

Tornászati főverseny (nyújtó és korlát). 1. Kmetyko Lajos (Nemzeti T. E.) és Erődi Béla (Póstás) $28\frac{1}{2}$ pont. 2. Lichtmann Béla (Póstás) $28\frac{1}{2}$ pont.

Stafétafutás 400 méter. 1. Wiener Sportvereinigung. 2. Pozsonyi Torna-Egyesület.

Atlétikai összetett főverseny (egyes verseny is). Gerelyvetés Pozsony város bajnokságáért: 1. Mudin István (Grazi A. K.) 36.74 m. 2. Luntzer Diszkoszdobás: 1. Luntzer György (P. T. E.) 39.51 m. 2. Strausz. 3. Mudin. Távolugrás: 1. Vargha Pál (M. A. C.) 6.20 m. 2. Nemes Dezső (6.04). 3. Mudin (5.33). 100 méteres síkfutás: 1. Kroy (Bécs). 2. Holzl 3. Grobovietzky. Birkozás:

1. Erődi Béla (Póstás). Végeredmény: 1. Luntzer György (Pozsonyi T. E.). 2. Mudin István (Aradi A. K.) 3. Grobovietzky Gyula (Budapesti Torna-Club.)

1609 méteres síkfutás. 1. Bodor Ödön (Póstás) 4 p. $43\frac{1}{5}$ mp. 2. Penninger Gusztáv (B. E. A. C.). 3. Marján (Bécs).

Országúti kerékpár versenyek. A kerékpáros egyesületek nagy érdeklődése mellett, a gödöllői országúton folyt le f. hó 17-én délután a Condor K. E. országos nyílt versenye 30 és 50 km.-re. Mindkét versenyszámban a rendező egyesület tagjai nagy fölényen el győztek és a nagy ellenszél dacára elég jó eredményeket értek el. A kezdők 50 km.-ében Pozsonyik több mint két perczel verte ellenfeleit. Rojkó József pedig az 50 km.-es versenyben folytatta országúton elért győzelmei sorozatát. Az eredmények a következők:

I. 30 km.-es verseny. Első lett 16 induló közül Pozsonyik Adolf (Condor, 1 óra 25 mp.), második Müller István (Vándorkedv), harmadik Giller Tamás (Kítartá-), negyedik Ruska Ferencz (R-Sztm. Kp. K. E.).

II. 50 km.-es főverseny. Első lett 6 induló közül Rojkó József (Condor, 1 óra 54 p.), második Vass János (Vándorkedv), harmadik Mészáros László (Condor), negyedik Mészáros Gyula (Vándorkedv).

Ugyancsak a gödöllői országúton rendezte a „Jó Barátok“ K. E. 80 km-es háziversenyét, melyben a szenior-kerékpárosok 20 perces előnyt kaptak. A versenyt Kätz Sándor (3 óra 27 p.) nyerte meg Moharos Zsiga ellen. Teppert János (szenior) lett harmadik, Bamberg Dezső negyedik.

Országos Atlétikai verseny. A Budapesti Atlétikai Klub vasárnap tartotta az Erzsébet királyné-uton második országos junior- és handicapversenyét. A verseny részletes eredménye a következő:

Száz yardos síkfutás (junior). Első Radóczy Béla (Magyar Testgyakorlók Köre), második Heizer Antal (M. T. K.), harmadik Szántó József (Budapesti Atlétikai Klub). A versenyben tizenhatan indultak.

Súlydobás csapatverseny (junior). Első a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub, második a Magyar Athletikai Club, harmadik a Budapesti Athletikai Klub.

Magasugrás handicap. Első Schiller Frigyes (Postatakarékp. Tisztviselők Sport-Egyesülete), második Karkas Rezső (B. A. K.), harmadik Nyilassy Károly (Budapesti Torna-Club). Indultak tizenegyen.

Egy angol mértföldes gyaloglás (junior). Első Drubina István (B. T. C.), második holtversenyben Kabakovits József (B. T. E.) és Lovass Antal (B. T. C.), negyedik Bartha Géza (B. A. K.).

Távolugrás handicap. Első Varga Nándor (B. A. K.), második Glatter Gusztáv (B. A. K.), harmadik Nagy Antal (M. T. K.).

Három angol mértföldes síkfutás (junior). Első Lovass Antal (B. T. C.), második Hönich Antal (II. kerület Torna- és vivó-Egyesület), harmadik Guttman Ernő (B. A. K.).

Háromszázharminc yardos síkfutás (junior). Első Holics Rezső (M. T. K.), második Lukács Gyula (B. A. K.), harmadik Speidl Géza (B. T. C.)

Staféta-futás (1000 méter) Első a Budapesti Budai Torna-Egyesület (Mendl, Gorka, Kovács, Hollner), második a Magyar Athletikai Club, Harmadik a Budapesti Athletikai Klub.

Főiskolai atlétikai verseny. A Budapesti Egyetem Atlétikai Club, legagilisabb és legtöbb sikert felmutató főiskolai sportegyesületünk, vasárnap délután rendezte lágymányosi pályáján őszi atlétikai versenyét, amelyen két főiskolai bajnokság került döntésre. a 100 yardos síkfutásban Polgár László, a távolugrásban ifj. Somody István nyerte el a főiskolai bajnokságot mindkettő a rendező egyesület tagja. Általában a lefolyt tiz versenyszám közül kilencben a rendező egyesület győzött. A versenyek részletes eredményei a következők:

100 yardos síkfutás. (Egyetemi bajnokság.) Két előfutam után 1. Polgár László (B. E. A. C.) 11 mp. 2. Korányi Barna (B. E. A. C.) 3. Vadas Gyula (B. E. A. C.)

Sulydobás. 1. Dávid Mihály (B. E. A. C.) 12 m. 07. cm. 2. László Géza (M. T. K.) 11 m. 49 cm. 3. Mundin István (M. A. C.)

Gerelyvetés. 1. Mundin István (M. A. C.) 35 m. 40 cm. 2. Zvarinyi Szilárd (B. E. A. C.) 31 m. 76 cm. 3. Radó Artur (B. E. A. C.) 31 m. 40 cm.

402. $\frac{1}{4}$ méteres stafétafutás. (Két előfutam után.) 1. B. E. A. C. (Darvas, Kolba Tihanyi, Vadas) $49\frac{3}{5}$ mp. 2. Kassai Jogász Sport-Club A csapata. (Böhm, Janisch Fridmann, Stepanko.)

Diszkoszvetés. 1. Strausz Gyula (B. E. A. C.) 36 m. 62 cm. 2. Odorszky Frigyes (III. ker. T. V. E.) 33 m. 95 cm. 3. Mudin István (M. A. C.) 33 m. 67. cm.

Magasugrás csapat-verseny. 1. B. E. A. C. (Gerhauser 1.63, Neidenbauch 1.63, Somody 1.70, Strausz 1.58, Szegedy 1.68, Ulrich 1.58,) 9 m. 80 cm. 2. Magyar Atlétikai Club 9 m. 78 cm.

Egyéni győztes ifj. Somody István (B. E. A. C.) 1 m. 70 cm.

Három angol mértföldes síkfutás. 1. Penninger Gusztáv (B. E. A. C.) 17 p. $\frac{2}{5}$ mp. 2. Tamedly Mihály (B. E. A. C.) $1\frac{1}{2}$ körrel könnyen nyerve.

$462\frac{1}{4}$ méteres síkfutás. 1. Speidl Géza (B. E. A. C.) 2. Holics Gábor (M. T. K.) 3. Merényi Jenő (Kassa).

Távolugrás (Egyetemi bajnokság.) 1. ifj. Somody István (B. E. A. C.) 6. m. 18 cm. 2. Major Kálmán (Kassa) 5 m. 65 cm. 3. Tomics István (B. E. A. C.) 5 m. 57 cm.

220 yardos síkfutás. (Handicap) 1. Vadas Gyula (B. E. A. C.) $24\frac{1}{5}$ mp. 7 méter előny. 2. Darvas Gyula (B. E. A. C.) 10 méter előny. 3. Polgár László (B. E. A. C.) előny nélkül.

Országos atlétikai verseny. A Budapesti Sport-Club vasárnap délelőtt rendezte a szénatéri versenypályán országos atlétikai versenyét a következő eredménnyel:

60 méteres junior síkfutás. Két előfutam után: 1. Holics Ödön (M. T. K.) $7\frac{8}{10}$ mp. 2. Bendl Lajos (B. T. E.) 3. Schmedeg Zsigmond (III. kerületi T. V. E.) $\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutás. 1. Bodor Ödön (Postás) 2 p. 12 mp. 2. Molnár Béla (B. A. K.)

120 yardos gátfutás. 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) $16\frac{1}{5}$ mp. (walkover).

Junior távolugrás. 1. Nemes Dezső (M. A. C.) 6 m. 2. Francisko Antal (B. T. C.) 5 m. 63 cm. 3. Hendl Antal (B. E. A. C.) 5 m. 62 cm.

220 yardos síkfutás-handicap. 1. Gorka Ágost (B. T. E.) $23\frac{2}{3}$ mp (12 m. előny) 2. Bendl Lajos (B. T. E.) (12 méter előny). 3. Radoczky Károly (M. T. K.) 4 méter előny. 12 induló.

1500 méteres junior gyaloglás-handicap. 1. Kabakovics József (B. B. T. E.) 100 méter előny. 2. Garai Árpád (M. T. K.) előny nélkül.

Magasugrás helyből. 1. Gerhauser Sándor (B. B. T. E.) 1 m. 38 cm (országos rekord). 2. Blazsek Ferencz (B. T. C.) 1 m. 35 cm.

Staféta-futás, 1600 m. 1. Budapesti (Budai) Torna Egyesület (Kovács, Gorka, Hollner, Nagy) 3 p. $46\frac{2}{5}$ mp. (walkover).

Sulydobás-Handicap. 1. Lenkey Kálmán (B. S. C.) 11 méter 62 cm. (3.70 m. előny.) 2. Honffy Szilárd (B. B. T. E.) 3 méter 50 cm. előny. 3. Szántó József (B. S. C.) 3 méter 80 cm. előny.

Háromugrás-handicap. 1. Oláh Károly (B. T. C.) 12 méter 78 cm. (70 cm. előny.) 2. Schiller Frigyes (Postatakarékpénzt.) 70 cm. előny.

3218 méteres síkfutás. 1. Bodor Ödön (Postás) 10 p. $36\frac{1}{10}$ mp. 2. Schaschek Ödön (B. T. C.) Nagy József és Penninger Gusztáv kiállt.

A Budapesti Torna Club f. hó 14-én délután rendezte ez évi V-ik házi atlétikai versenyét a millenárius versenypályán. Az egyes versenyszámokban igen sokan vettek részt és jó eredményeket értek el. Különösen feltűnt Lovas Antalnak a $\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutásban és az 1609 méteres gyaloglásban elért jó eredménye. Az érdekes versenyt szép számu közönség nézte végig. A részletes eredmény a következő:

Sulydobás. 1. Nyilassy Károly 12.39 (3.75 előny), 2. Székely János, 3. Gyarmathy Béla.

100 yardos síkfutás, gerely dobás, távolugrás, összetett verseny. a) 100 yardos síkfutás 1. Francisko Antal $11\frac{2}{5}$ mp. 2. Izsó László, 3. Opre Tivadar. b) Gerelydobás 1. Francisko Antal 25.80, 2. Opre, 3. Oláh Károly, c) Távolugrás 1. Izsó László 5.52, 2. Francisko, 3. Oláh. Végredmény 1. Francisko Antal 4 ponttal, 2. Izsó László 7 ponttal. 3. Opre Tivadar 10 ponttal, 4. Oláh Károly 11 ponttal.

$\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutás handicap. 1. Lovas Antal (scratch) 2.14, 2. Ivánffy J. 3. Simon J.

Magasugrás handicap. 1. Szücs Vilmos 1.70 (17 cm előny.) 2. Opre Tivadar. 3. Simon Jenő.

Diszkoszdobás handicap. 1. Nyilassy K. 35 78 (10 méter előny). 1. Opre T. 3. Franczisko A. 1609 méteres gyaloglás. 1. Lovass Antal (scratch) 8.16³/₁₀ 2. Ivánfy Jenő.

300 méteres síkfutás handicap. 1. Opre Tivadar 39³/₁₀ (20 méter előny). 2. Izsó László. 3. Frankó Zoltán.

A versenyek után a Budapesti Torna Club I-ső és II-ik csapatából combinált csapatok training-mérkőzést tartottak.

A Zentai Athletikai Club nemzetközi uszóversenyt rendezett, amelyen külföldiek nem vettek részt, de a fővárosi uszók közül — ha nem is a jeesebbek — de többen leutaztak. A versenyek leérdekesebb száma a nyolczkilométeres Tisza-bajnokság volt, amelyet, mint már lapunkban röviden jeleztük, Horváth Elemér, a Balaton U. E. tagja nyerte el. A verseny részletes eredménye a következő:

Tisza bajnokság (8000 méter.) Első Horváth Elemér (Balaton Uszók Egyesülete) 2 óra 23 perc 17 és kétötöd másodperc, második Kerekes Frigyes (Zentai Athletikai Club), harmadik Nagy Sándor (Zentai Athletikai Club).

Negyed angol mértföldes handicap. Első Rózsa József (Szabadkai Sport-Egyesület) 6 perc és 2 mperc. második Aczél Aurél (Zentai Athletikai Club), harmadik Eszes Béla (Zentai Athletikai Club).

Gyorsuszás. Első dr. Biegelbauer Árpád (Obudai Torna-Egyesület), második Weinberger Gyula (Zentai Athletikai Club), harmadik Sugár Pál (Zentai Athletikai Club).

Melluszás (200 yard). Első Krzics Száva (Zentai Athletikai Club), második Reisenleitner Antal (Budapesti Egyetemi Athletikai Club), harmadik Szálits Géza (Szabadkai Sport-Egyesület).

Háton-uszás. (200 yard). Első dr. Biegelbauer Árpád (Obudai Torna-Egyesület) 2 perc 35 mp. második Horváth Elemér (Balaton Uszó Egyesület), harmadik Murhard Lajos (Zentai Athletikai Club).

Staféta-uszás (300 yard.) Első a Zentai Athletikai Club csapata.

Vigaszverseny (100 yard). Első Rózsa Jenő (Zentai Athletikai Club).

A Budapesti (Budai Torna Egylet. f. hó 21-iki versenyéről mindent megmondunk e pár szóval; szép közönség, jó rendezés; kevés versenyző. Az eredmények közül legjobb a Bodor Ödöné (Postás), ki erős vetélkedés esetén föltétlenül recordot javít.

Részletes eredmény:

60 méteres síkfutás. I. Előfutam

1. Gorka Ágoston B. B. T. E. 7³/₄ mp.
2. Sár Izsó M. T. K.

II. Előfutam

1. Kovács Nándor B. B. T. E. 7¹/₄ mp.
2. Lill Erick, O. T. E.

III. Előfutam:

1. Helmich Miksa, O. T. E. 7¹/₂ mp.

2. Szántó Andor. M. U. E.

Döntő futam:

1. Helmich, 7³/₁₀ mp.

2. Kovács

3. Gorka.

4. Lill.

Helmich az utolsó métereken veri le a jól indult Kovácsot.

Magas ugrás. (Junior.)

1. Reicher László, M. A. C. 1'65 m.

2. Lill Erik, O. T. E. 1'60 m.

3. Gerhauer Sándor, B. B. T. E. 1'55 m.

4. Holics Ödön, M. T. K. 1'55 m.

109,68 m. gátfutás.

1. Kovács N., (B. B. T. E.) 17²/₅ mp. Egyedül indult. 500 m. síkfutás (Junior).

1. Holner Vilmos, B. B. T. E. 1 perc 13¹/₁₀ mp.

2. Holics Rezső, M. T. K.

3. Speidel Géza, B. E. A. C.

Távolugrás helyből.

1. Kovács Nándor, B. B. T. E. 2.79¹/₂ m.

2. Lill Erich, O. T. E. 2.75 m

3. Gillbert Győző, B. B. T. E. 2.74 m.

804¹/₂ m. síkfutás.

1. Bodor Ödön, B. B. T. T. Sp. E. 2 perc 6³/₄ mp. (Egyedül indult).

Gerelyvetés.

1. Kugler Sándor, O. T. E. 32 m.

2. Paulin János, B. III. ker. T. V. E., 25.15 m.

3. Alt János, Aradi A. C. 28.95 m.

4. Kócs István B. E. A. C. 27.90 m

1609 m. staféta 4-es csapatoknak.

1. B. B. T. E. I. csapata (Kovács, Gorka, Holner, Nagy) 3 : 45⁴/₁₀.

2. B. B. T. E. II. (Bendl, Honffy, Paraszty, Gillbert) 4 : 5³/₁₀.

Több csapat nem indult.

A Ferencvárosi Torna Club üllői-uti Lawn-Tennis pályáin sikerült házi versenyt rendezett, melynek eredménye a következő:

I. Férfi egyes handicap; 1. Gabrovitz Emil, 2. Törs Tibor, 3. Mátrai Géza. 11 induló.

II. Női egyes: 1. Berán Vilma, 2. Pokorny Micike, 3. Petrits Ilonka, 4. Huszka Nelly. 7 induló.

III. Férfi páros: 1. Schneider József — Gabrovitz E. 2. Varga Ferencz — Pokorny József. Indult 5 pár.

IV. Vegyes páros: 1. Gabrovitz E. — Berán Vilma. Indult 3 pár.

A versenyeket dr. Schneider Béla a klub agilis titkára nagy szakavatottsággal rendezte.

A Magyar Turista-Egyesület f. hó 29-én tartotta ez évi rendes közgyűlését id. Környi Ede dr. elnöklése mellett. A vagyonekezelésre vonatkozó jelentések tudomásul vétele után a választásokat ejtették meg. Elnök lett ismét Smrecsányi Jenő, alelnök: id. Környi Ede dr. ügyvivő alelnök; Téry Ödön dr., titkár Kovács Ferencz dr., jegyző: Szabó Zoltán dr.